

Megjelen minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 4 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Hubacsok Pál ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NEZVE

a lap hátulsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstár bélyegilleték külföldön 30 kr. A szerkesztőségen kívül elfogad előfizetéseket és hirdetéseket a helybeli könyvnyomda is.

NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

Teendőink.

Néhány napja ért véget az év. Mi egy év az örökkévalósághoz mérten? Egy kiszámíthatatlan csekély időszak.

A nemzetek életében alig vehető számításba egy-egy év és habár a közületek a nemzettel együtt fejlődnek, avagy hanyatlanak, egy-egy év mégis sokszor igen nagy befolyással van a jövőre.

A mi községi életünkben az elmúlt évben oly rendkívüli esemény nem fordult elő, mely hivatott volna korszakot alkotni, de lehet a folyó év akkor: ha egy szív egy lélek dolgozunk és fáradunk azon, hogy községünket, szülőföldünket lehetőleg nagyra tegyük, érdekünkét szemmel tartjuk, megvédjük és előmozdítjuk.

A jövőben végzendők a multrai viszapillantást, a jelemmel számalkodást teszik szükségessé.

Nagy költőnkkel elmondhatjuk mi is: „multadban nincs öröm“, de tovább ne menjünk, a jövőben reméljünk!

Mi is a mi multunk?

Egyszerű földművelő, halász nép voltunk, nem gazdagok, nem szegények, de mindig iparkodó s szívvvel lélekkel magyar.

Távol a nagy világ zajától, a mai kor szállítási és közlekedési eszközeiben szűkölködő község, éltünk úgy, a hogy lehetett, éltünk úgy, mint azt elődeinktől láttuk, tanultuk. Egyszerű nép, egyszerű szokással és erkölccsel!

Néhány évtizeddel ezelőtt községünkben tudományosan művelt ember az itt születtek között alig volt, a szabadságharc s még inkább nemzeti újra ébredésünk korszaka óta népünk a tudományos kereskedelmi és ipari pályák felé is terelte gyermekeit s misem természetesebb, mint hogy bebizonyult ama egyébként is kétségbe vonhatatlan tény: hogy idő s viszonyok befolyásolják az embert — fejlesztik és képezik azzá, amivé lenni akar!

Gyermekeink a tudományos pályán ép úgy célt értek, mint nem züllöttek el a kereskedelmi és ipari szakmára vállalkozók. Van ma már községünknek születte között sok oly egyén, ki számot tesz a közélet minden irányában.

Az emberek képzettségével és haladásával párhuzamban fejlődtek ki községi életünk viszonyai is. A hajdan egy két egyén által vezetett községi közügyek terén ma már egész kis tábor mozog — nem csak egymás mellett, mint az sokszor üdvös volna, de egymás ellen is!

A régi irni, olvasni nem tudás korszaka lejárt, s ma már nem csak, hogy boldogboldogtalan a közügyekkel foglalkozik, de van a falunak sok oly bölcsé is, kik saját érdekeiket a falu érdekei ellen is érvényre akarják emelni természetesen az „oh nép“ csalétek szólásmódot használva és fölhozva annak palástolására, hogy tulajdonkép nem akarnak egyebet, mint a népnek szemé közé port hinteni. „Vakulj magyar“ volna tulajdonkép e hősök jelszava, de azt mondani lehetetlen, hát azt mondják a „te érdeked oh nép“.

De elég erről ennyi. A távol jövőben eljövendő azon idő, midőn megfogják tudni, kik voltak a községnek valóban hű, önzetlenül küzdő fiai, s kik beszéltek, ócsároltak folyton a nélkül, hogy valaha egyebet tettek volna, mint ezt.

Igaz, hogy a ma működő egyének ennek a beismerésnek, ennek a sajnos tapasztalatnak gyümölcsét, elismerését nem fogják élvezni, de az illetőknek már ma napság lelki megnyugvásul szolgálhat ama tudat, hogy a nép valódi jóakaróit, barátait a kifejlendők után nem a hangzatos, de üres szólásmódu emberek között fogja keresni, hanem a közjóért tényleg működők között.

A műveltség terjedésével a nép is be fogja látni, hogy mi sem könnyebb, mint a megtörtétekben hibát találni, a folyamatban levő munkákat ócsárolni s a jövőre szép ígéreket tenni.

A mult ilyképeni rövid ecsetelése után áttérhetünk a jelenre.

Néhány éve községünk szegény, vagyontalan község volt, melynek semmi néven és címen kilátása, reménye nem volt arra, hogy vagyoniilag előhaladhasson.

Lelkes férfiak indítványa, éveken át tartó küzdelme, fáradozása s mindenek fölött egy fönkelt gondolkodású főúr kegyesége lehetővé tették, hogy: egy jobb jövőt remélhetünk önmagunk, főleg utódaink számára.

Vajjon a váltság- és földvételegy befejeztével egyik-másik képviselő tag által nyilvánított őszinte köszönet, (?) elismerés, (gyanusítás!) érdemesnek mutatta-e, hogy lap alapítása által a község szellemi fejlődésének emeléséhez járuljanak egyesek!?

Aligha.

De valamint a valódi hazafi nem érdemrendek és jutalmak címén fárad, dolgozik, áldoz, vért s életet a haza oltárán, úgy a községi életben is csak azok küzdenek, fáradsanak folyton a közügyek terén, kik nem párt-érdekből, hanem a község érdekében, a jövőrei tekintettel dolgoznak.

Megalakult a „Mindszent“, ennek közvetkezménykép van már ma a kor igényeinek megfelelő gyorsajtó a községben.

Megpendített a lap hasábjain egy kiseddívó, nögyelet alakítása, tűzoltóság gőzhajózás, vasut, táviridra létesítése.

Igaz, hogy nem létesültek a jelzett szükséges intézmények, de az eszmék fölött gyakran folytak már viták, melyek kezdetét képezik a létesítésnek. Visszatérünk az említett eszmék mindegyikére.

(Folyt. köv.)

Községi közgyűlés.

Négy napig tartó közgyűlése volt a mult hét folyamán képviselő-testületünknek. Olvasóink bizonyára tudják, hogy e négy napig tartó közgyűlésen a községi új szervezeti szabályrendelet tárgyalása volt szőnyegen.

Négy napig tartó közgyűlés, még egy törvényhatóság életében sem mindennapi dolog, ennél szokatlanabb nálunk, s egész biztosan el-

mondhatjuk, hogy községünk életében példátlanul áll. Igaz ugyan, hogy véleményünk szerint — ha kevesebb, — s gyakran egészen felesleges — szóözön lett volna, alapos megvitatás mellett is legfőlebb két nap alatt be lehetett volna fejezni a tárgyalást; ámde másrésztől nem tagadhatjuk azt sem, hogy egy ily nagyfontosságú, s másrészt nagyterjedelmű munka alapos megvitatása nem kevés időt igényel. Azért e helyen, csak dicsőítőleg emlékezhetünk meg a képviselő-testület tagjainak buzgó kitartásáról; s eltekintve — a mi képviselő-testületünkben már megszokott — nem épen kellemes egy pár jelenettől, a tárgyalás folyamatát egészen tárgyilagosnak kell jelezniünk.

A gyűlés lefolyásáról egyébként jelenthetjük, hogy az, mint már közgyűlésileg határozatba ment, a folyó hó 10-én hétfőn d. e. vette kezdetét, a midőn is első sorban a törvényhatósági kiküldött, Halus József ur elnökle mellett, az iskolaszéki gondnoknak az 1885. 1886. tanévről szerkesztett számadása került megvizsgálás alá, a melyet is a közgyűlés a maga részéről jóváhagyván, azt a törvényhatósághoz betérjeszteni határozta.

A számadási ügy ilyképen elintézve lévén, Halus ur az elnöki széket, a rendes elnök, Tábitth Ferenc községi bíró urnak átadván: kezdetét vette a szervezeti szabályrendelet tervezetének tárgyalása, a mely is általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadtatván, a részleteknél néhány jelentőséggel nem bíró, s alig egy-két jelentékeny változtatással egész terjedelmében a bizottsági szövegezés szerint el is fogadtatott.

Mint jelentékenyebb módosítást jegyezhetjük föl azt, hogy a választó kerületek beosztásának körülírása törültetett s csak az fogadtatott el, hogy a község bel- és külterületeivel együtt öt választó-kerületre osztatik, s a választó-kerületek, a törvény értelmében mindenkor az általános választások alkalmával a választók névjegyzékének összeállítását után fognak kikerekítettetni. Legjelentékenyebb módosításnak tekinthető az, hogy a javaslatba hozott községi rendőri szervezetet a közgyűlés ezuttal elejtette, hanem fentartotta e helyett a mai tizedesi és — bár törvénytelenül — a felelős éjjeli őri intézményt. És ezzel kapcsolatban, természetesen törölve lett a javaslatba hozott kézbesítői és hivatalozoljai állás is.

A lényegtelenebb és egyáltalában nem elvi jelentőségű módosításokat felsorolni, minthogy azt csak más közérdekű cikkek rovására tehetnők, lapunk szűk tere nem engedi. Ámde mint lényegesebb módosítást föl kell említenünk még azt, hogy épen a bizottság indítványa alapján a váltság-ügy rendezéséről szóló I. függelék 19. és 20. szakaszai most már akképen rendelkeznek, hogy a midőn a tartaléktőke a 40,000 frtot eléri, a váltság-ügyből eredő tiszta jövedelem egészben községi közcélokra fordíttassék és pedig abból 25% egy iskolai alap, 25% egy szegény alap létesítésére és 50% a község egyéb tartozásainak kifizetésére, ennek megtörténte után pedig a községi közszükségletek fedezésére.

Végre megemlítendőnek tartjuk, hogy a tett módosítás folytán a szegény alap és az iskolai alap pénzeinek fele része egyes községi

lakosoknak, kellő jelzálogi biztosíték mellett kikölcsönözhető.

Ezekben felsoroltuk a javaslaton tett módosításokat. Fentartjuk azonban magunknak, hogy jövő számunkban elmondjuk a tett módosítások feletti nézeteinket is.

Az ekékről.

„Lapunk egyik barátja az őszezel vető alá szántván földjeit kettős ekéjével, egy arra menő jómódu parasztgazdától azt az intést kapta, hogy ne szántson azzal, mert azután csak gazt arat.“

Hát bármily jómódu és bármily tapasztalt gazda ember volt is az, a ki a fenti tanácsot adta, szűk látókörű ember, gondolkozni aligha tud, s ellensége lehet mindennek a mi új, ha még oly célszerű is.

A mi mesterségünk nem bűvészet, a józan ész megtalálja mindennek a nyitját, ha kereskedik. Vajjon mi az, az eke? A mezőgazdaságnak egyik legfontosabb művelési eszköze s azért megérdemli, hogy vele tüzetesebben foglalkozzunk... Nem más, mint egy olyan gép, mely az ásó munkáját van hivatva pótolni. Tehát minél inkább megközelíti az ásó munkáját az eke, annál tökéletesebb. Mit várunk egy jó ekétől?

1-ször, hogy a földet jól porhanyítsa,

2-szor, hogy a földet jól fordítsa,

3-szor, hogy mélyebben vagy csekélyebben szántson tetszés szerint,

4-szer, ne legyen nehéz és biztosan járjon.

A porhanyítást és fordítást tudjuk, hogy ásóval lehet legtökéletesebben eszközölni, az tehát a legfő dolog, hogy az ekénél meglegyen. S örömmel konstataáljuk, hogy annyi változata van az ekéknek, hogy tetszés szerint válogathatunk: a) olyanokban, melyek mindkét igénynek megfelelnek, b) olyanokban, melyek kevésbé forgatnak, de jól porhanyítanak és végre c) olyanokban, melyek jól forgatnak, de kevésbé jól porhanyítanak.

Mennél rövidebb a kormánylemez, annál jobban porhanyít; mennél hosszabb a kormánylemez, annál jobban forgat az eke.

Mi következik ebből? Az, hogy nehéz kötött földön rövid, könnyű laza földön hosszú kormányu ekéket kell használnunk.

A mi viszonyainkhoz mérten azonban leginkább megfelelnek a magyar találmányu Vidats ekék, melyek közép hosszú kormánylemezrel vannak ellátva, a mely meglehetősen csavar alakban van az ekefejjel összekötve, s mindkét igénynek megfelelnek.

Legyen az eke tetszés szerint igazítható, a mint a szükség hozza magával, hogy mélyebben vagy csekélyebben, szélesebb vagy keskenyebb barázdát szánthassunk azzal; továbbá, hogy ne kívánjon több erőt, mint a mennyi a föld levágása s fordításához szükséges; az az, hogy biztosan és könnyen járjon.

Már most, ha az eke a fenti kívánalmaknak megfelel, legyen az 1, 2, 3 vasu, azt mondjuk reá ez jó eke, mert úgy végzi a munkát, a mint azt egy jó ekétől várni lehet.

Szinte látjuk jó magyarunk fanyar arcát s gondoljuk, hogy mondogatja magában: hát minek is az a kettős vagy háromas eke, mikor van nekünk jó egyes Vidats-ekénk. Hát azért jó magyar, mert lapunk jó barátjának négy ökre — amióta ön ráijesztett — 1 ekét húz; addig pedig ugyanaz a négy ökör két ekét húzott. Vajjon arányban áll-e a kettős eke súlyosabb volta a megtakarított idővel? Bizony nem áll arányban, mert a kettős ekével ugyanolyan munkát épen felé idő alatt végezzük a nélkül, hogy jószágunkat megerőltetnénk. Számokban ezt úgy fejezhetnők ki, hogy egyes ekével megszántok 1 holdat, a mely 3 frtba kerül, kettős ekével megszántok 2 holdat s ez szinte 3 frtba kerül. Vagyis a naponkénti idő

megtakarítás — a mi nemcsak az angolnál, de már nálunk is pénz — 1 frt 50 kr.

Tehát ne legyünk elfogultak a kettős és háromas ekék iránt, hanem nézzük meg munkáját, s ha megfelel azoknak, miket főntebb mondottunk, akkor használjuk bátran s ne féljünk a gáztól.

Igaz, vannak úgy kettős, mint háromas ekék, melyek sok kívánni valót hagynak fenn, de vannak kitünő szerkezetűek, melyek munkája az egyes ekék munkájától nem különbözik. Nem szándékunk itt egy gyár mellett sem reklamot zengeni és azt tényként elismerjük, hogy vannak a kettős és háromas ekék között olyanok, melyek nem forgatnak kellőleg, s így magházat nem csinálnak. Ez gépvetésnél ugyan nem baj, de baj a kézzel vetésnél; pedig kis gazdáink így szoktak vetni. Ennek eredménye a rossz magtakarás, annak pedig a rossz kelés és ritka vetés, ennek pedig a rossz aratás, de hát itt is sokat tehetünk a többszörös boronálással, — különben vegyünk olyan gyártmányt, mely az említett hibától ment.

A mi pedig a föld elgazosodását illeti, sokkal jobban feltjük mi azt a földet az elgazosodástól, melyet egyes ekével sekélyen felkarcolnak, mint azt, a melyet kettős vagy háromas ekével illő mélységben becsületesen megfordítunk.

Különböztetjük meg azt is, hogy a gazirtást nem a vető szántásnál kell elkezdni, hanem a tarlótorés és ugarszántásoknál. Lesz alkalmunk annak idején ezekre kiterjeszkedni, hogy annál inkább meggyőzzük a kis gazdákat a fentiekről. Szomorú, de csaknem öröndetes jelenség, hogy a magyar ember kezd már félni a gázos vetéstől. Az, hogy a baj okát nem ott keresi, a hol kellene — talán nem is az ő hibája?

Földműves iskola, jöjjön el a te országod!

Az új községi törvény.

(Folytatás.)

VII. FEJEZET.

Az előljárási és képviselők felelősségéről.

A jelen fejezet, mint címe is mutatja, az előljárási és képviselők felelősségét tárgyalja s kimondja a 86-ik §-ban, hogy az előljárási, a segéd- és kezelő-személyzet tagjai mindazon károkért, melyeket hivatalos eljárásukban cselekvés vagy mulasztás által szándékosan vagy vétkes gondatlanságból, az államnak, a törvényhatóságnak, a községnek és egyeseknek jogtalanul és illetéktelenül okoztak, ha a kár szabályszerű jogorvoslattal elhárítható nem volt, teljes kártérítéssel tartoznak; de ha az előljárási, a segéd- vagy kezelő-személy felsőbb meghagyás folytán és annak értelmében járt el, a kárkeresetek a 87. §-szerint azok ellen indítandók, a kik a törvénytelen cselekményt elrendelték s ha ez a községi képviselő-testülettől ered. Azon képviselők kik a törvénytelen cselekményt elrendelték, a károsult irányában egyetemlegesen, egymás között azonban a kártérítésre egyenlően kötelezvék.

A kárkeresetek elbírálása a törvénykezési rendtartás szerint illetékes bíróság hatásköréhez tartozik, mely a kereset megindításától a 86. §-szerint a fölöttes közigazgatási hatóságot értesíteni tartozik. A konok, perlekődők 500 frtig terjedhető pénzbírsággal büntethetők, a perköltségben pedig marasztalandók.

A 88. §-szerint, ha a károsult az előljárási, vagy a segéd- és kezelő-személyzet tagjának vagyontalansága folytán kielégítést nem nyerhet, vagy nem lehet kideríteni, hogy a sérelmes határozatra kik

szavaztak: a fedezetlen kárt, a viszkereket fenmaradása mellett a község pénztára téríti meg. A pénz kezelő tisztviselők által okozott kárt, ezek után első sorban azok viselik, kik a pénzkezelésre a községi szabályrendelet értelmében felügyelni tartoznak s kötelességük teljesítését elhanyagolták.

A következő 89. §-körülbelül csak a már ismertetett 51-ik §-nak, mert bár, némileg más szavakkal ugyan, de csak azon elvet mondja ki, hogy a kis- és nagyközségek, a főszolgabíró közvetlen ellenőrködése és felügyelete alatt állanak. Nevezetesen kimondja az idézett §-t, hogy az állami és törvényhatósági közigazgatásra vonatkozó rendeletek végrehajtásáért a bíró és a jegyző felelős első sorban és hogy az előljárási nézve azon belügyekben, melyekben a község a törvény korlátai között önállóan intézkedik, első sorban a képviselő-testület, másodsorban a főszolgabíró gyakorolja a felügyelet és ellenőrzés jogát.

A VII. Fejezet címe alatt ismertetett ezen szakaszok a 86. §-ban foglalt némi változástól elkülönítve, szóról-szóra majdnem ugyanazok a régi törvény hason számú fejezetének 87., 90. §§-aival. Új elvek tehát az új törvény ezen szakaszaiban lefektetve nincsenek, s az említett változás, vagy is inkább újítás is, mindössze abból áll, hogy az új törvény 82. §-a elrendeli, hogy kárkereseteknek, az előljárási, a segéd- és kezelő-személyzet tagjai ellen való megindításáról a per bírója, a beperelt községi hatósági közeg felettes közigazgatási hatóságát értesíteni tartozik.

(Folyt. köv.)

Felhívás az alföldi kerti bortermelés érdekében.

Köztudomású tény, hogy a szőlő ültetvények legádázabb ellensége a filloxera évtizedek óta tartó pusztítása majdnem az összes európai szőlőültetvényekben mily óriási károkat okoz, hogy egész bortermelő vidékek lettek ezen pusztaszemmel alig látható, még is felette kártékony rovar által teljesen elpusztítva, s tudjuk, hogy dacára az összes európai törvényhozások intézkedése, kormányok rendeletei, közönségek, egyletek és egyesek fáradságtalan törekvéseinek, a szőlőtelepek megmentése tekintetében alig, vagy legalább is igen csekély eredményt érhetünk el.

A filloxera által okozott károk nálunk Magyarországon is tagadhatatlanul óriási értékvesztést képviselnek, s bortermelő közönségünk által szenvedett veszteségek pótlására évtizedek fognak kelleni, és míg egyrészeről a bortermelők vesztesége kiszámíthatatlanok, tetemes jövedelem veszteséget szenved az állam is, mert a kipusztított, vagy a filloxera tovább terjedésének meggátlása végett felsőbb rendeltetű kárt területek jövedelmességére ha nem is örökre, de évtizedekre nagy mértékben alászállván, a kiszámított s adó alapját képező kataszteri tiszta jövedelmet is ugyan oly mértékben le kellett szállítani, ebből az államra kétségtelenül tetemes jövedelemvesztés háramol.

A filloxera terjedésénél feltűnő azon körülmény, hogy tulnyomólag a bortermelő hegyvidéken tenyész, s hogy az alföldi szőlőket épen nem, vagy alig támadja meg, miből azt lehet következtetni, hogy az alföldi síkság nem szolgál alkalmas terület a kártékony rovar terjedésére, mely körülmény magán véve is elég okot szolgáltat arra, hogy a kedvező alkalmat felhasználjuk, s az alföldnek szőlő művelésre alkalmas tereit szőlővesszőkkel beültessük. — Legyünk előrelátók, s iparkodjunk, kinek alkalmas földje van, jó fajta szőlővesszőket ültetni,

s birtokához mérten magának szőlőskertet alakítani, mert tény, hogyha helyesen vannak megválogatva az elültetett szőlő fajok; az alföldön is kitűnő minőségű és évek hosszú során át eltartható bort lehet termelni.

De hogy a magyar alföldön a szőlő, illetve bortermelés feltűnő eredményt érjen el, szükséges mindennek előtt az okszerű művelés és kezelés, de égető szükség volna a szőlőskertek rendezése is, mert szőlőkertes gazdáink a jelen viszonyok közt alig fordítanak figyelmet szőlős kertjeikre, miután nem tudják azt a sokféle ellenségtől (ilyenek a szőlőbéli állandó lakosok, azok házi állatai, vadak, madarak stb.) megóvni.

Ez ügybeni észrevételeimet egy ízben már a nagymélt. m. kir. földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumhoz, majd Miklóssy Gyula borászati kormánybiztos urhoz is beterjesztettem, melegen ajánlván az alföldi kerti bortermelés ügyének felkarolását, valamint a szőlőskerteknek törvény, vagy rendeletek által leendő rendezését, minek folytán a kormány részéről pár héttel előbb Heinrich József borászati vándor tanár lett az ügy tanulmányozásával megbízva.

De miután a kormány ezen intézkedését a kitűzött cél elérése tekintetében elegendőnek nem tartom, s miután közvetlen tapasztalaton alapuló tudomásom van arról, hogy az alföldi kerti bortermelés igen dusan jutalmazza a gazda fáradságát, ha az elültetett szőlőfajokat helyesen válogatta meg, termelt borát pedig okszerűen kezeli, — nem teszek le a reményről, hogy az alföldi kerti bortermelés ügye fölkarolhatni fog, s annak elérése céljából, most már közvetlenül maguk a bortermelőkhöz, hatóságok és gazdasági egyletekhez is fordulok, annál inkább, mert határozottan állíthatom, hogy itt az alföldi sikágon is lehet oly kitűnő minőségű bort termelni, minők a hegyi borok, s hogy az általam Orosházán termelt kerti bort a hegyi boroktól még a legszakértőbb borász sem képes megkülönböztetni s évekig eltartható a nélkül, hogy erejéből vagy értékéből veszítene valamit, de sőt ellenkezőleg, mindig finomabb és értéke-sebbé válik az úgy, hogy az én kerti boraimért ígértek már 24 frtot hektoliterenként s volt rá eset, hogy 350 négyszögöl kísérleti szőlőtelepem 15 hektoliter szín mustot megadott.

Az oly földtulajdonos tehát, kinek alkalmas földje van a szőlőültetésre s nem sajnál a bortermelésre egy kis gondot és költséget fordítani, igen könnyen juthat szép jövedelemforráshoz.

Ily körülmények között az alföldi bortermelés közgazdasági nagy fontosságára tekintett, és annak előmozdítása érdekében az alföld egyik, e célra legalkalmasabb városában Szegeden egy szélesebbkörű értekezletet szándékozván létrehozni, melynek célja lenne rámutatni azon akadályokra, melyek a kerti bortermelés legfőbb hátrányait képezik, megvitatni amaz eszméket, s kijelölni azon módokat, melyek keresztül vitele mellett a kerti bortermelés ügye lendületet nyerne, és melyre a kiválóbb alföldi bortermelőket, úgy a kerti bortermelés iránt érdeklődőket megnyerni óhajtván, azon kéréssel bátor vagyok t. címhez fordulni, mikép arról, hogy ezen később meghatározandó időben tartandó értekezlet összehívásához elyben hozzájárulni, ezen értekezleten a körülményekhez képest személyesen, vagy képviseltetve megjelenni, hajlandó lenne-e? velem tudatni, s egyidejűleg az alábbi kérdő pontokra becses választát megadni sziveskedjék.

1. Melyek azon okok, melyek nézete szerint az alföldi kerti bortermelést leginkább hátráltatják, s annak legnagyobb akadályául szolgálnak?

2. Hány hold szőlőskerttel bir az illető község, melynek területén a szőlőtelep létezik?

3. Mely szőlőfajok szolgálnak bortermő, és melyek asztali szőlő gyanánt?

4. Mikor szoktak azon községben és környékén szüretelni?

5. Terméltetik-e vörös bor is, vagy csupán fehér, s mennyi az átlag termés holdanként?

6. Mi szokott ára lenni a mustnak, és mi a kiforrt bornak?

7. Kik szokták a helyi bortermést vásárolni, helybeliek vagy vidékiek?

8. Bir-e az illető község szőlőtelepnek alkalmas területtel, szándékozik-e azt beültetni s minő fajokkal?

9. Vannak-e a szőlőkertekben gyümölcsfák, melyek a tulnyomó fajok, s hány gyümölcsfát lehet számítani holdanként?

Orosházán, 1887. január hó.

Tisztelettel

Vidovich József.

Helyi és vegyes hírek.

— Szegény iskolás gyermekek fölruházása.

Községünk ügybuzgó iskolászeke, mint minden évben, úgy az idén is megtette emberbaráti kötelességét a szegény sorsu iskolás gyermekek érdekében, a mennyiben 57 gyermeket látott el részben teljes téli öltözettel, részben pedig egyes ruhadarabokkal. Ezenfelül az iskolaszék jelenlegi derék gondnokának figyelme oda is kiterjedt, hogy azon gyermekek, kiknek iskolakönyveik nem voltak, azokkal is ellátva legyenek. Fogadja az iskolaszék a szegény sorsu iskolás gyermekek hálás köszönetét. Nem hallgathatunk azonban el mégsem egy megjegyzésünket és ez az, hogy tudunkkal a takarékpénztár és a község által oly nagylelkűen tett „Wimmer Károly“ alapítványnak már valami tökéjének lenni kell, s az alapító levél értelmében az minden évben fölhasználandó volna. Jó lesz tehát, ha jövőre az iskolaszék erre is kiterjeszti figyelmét.

Főispáni beigtatás. H.-M.-Vásárhely város új főispánjának, Kállay Albertnek, beigtatási ünnepélye a folyó hó 24-én leendő, a mikorra is nagy ünnepélyességek vannak készülöben. Mi szívből kívánunk szerencsét H.-M.-Vásárhely város törvényhatóságának az új főispánhoz.

— Halálozás. Özv. Varga Vendelné szül. Csikós Rozália, több év óta Wimmer Károly ur vendégszerető házában tartózkodott, élte 76-ik évében, rövid szenvedés után végegyengülésben elhalt. A kik ösmerték, szívből sajnálják az áldott lelkű öreg nő váratlan halálát. Áldás és béke lengjen a kihunyt porai fölött.

— Sorozás. A folyó évi fősorozás, a mint azt a járási főszolgabíróhoz érkezett működési terv megállapítja, ápril hó 19, 20, 21 és 22-ik napjain leendő.

— A hadkötelesek összeírása befejeztetvén, szomorú eredményként kell konstatálnunk, hogy az 1867. évben született s az idei fősorozásra az I. korosztályban felhívott hadkötelesek összesen 156-an vannak az egész sorozó járásban. Ily hallatlan csekély számot az I. korosztálybeli hadkötelesek létszáma tekintetében még soha sem mutatott ki sorozó járásunk, sőt nem emlékszünk reá, hogy az I. korosztálybeli hadkötelesek létszáma valamikor 200-on alul lett volna. Valószínűnek tartjuk azonban, hogy ezen elszomorítóan csekély létszám az 1866-ik évi inséges és kolerás évnél a kifolyása, legalább a statisztika azt bizonyítja, hogy inségre és epidemiára következő években a születések száma megapad, a szülöttek is satnyábbak s közöttük ennél fogva a halálozás is nagyobb, mint rendes körülmények között.

— A 48 tagból álló megyei állandó választmány a folyó hó 17-én tartja Szentesen a megyei székház nagytermében alakuló ülését, a midőn is az állandó választmány csak szakosztályok szerinti beosztása fog eszközölni.

— Az új megyei közmunka szabályrendelet

alapján, a közmunka-váltás kivétele a járási főszolgabíróhoz érkezett felsőbb meghagyás szerint, hihetőleg már a napokban kezdetét veszi. Erre annál is inkább felhívjuk olvasóink figyelmét, mert a közmunka megváltása általánosan kötelező.

— A miniszterelnök gyásza. Magyarország miniszterelnöke leghivebb emberének halálát gyászolja. Atyjától örökölt huszárja, az öreg Csikai János, ki vele szomorkodott a haza sorsán s vele örült a kiállott parlamenti harcok után, az elmúlt héten örök nyugalomra tért. Becsületes ember, hü cseléd volt s megérdemli, hogy harminc éves szolgálata után csöndes pihenése legyen. Az öreg huszár életének hatvanhárom esztendejéből harmincat töltött a Tiszacsalád szolgálatában s a miniszterelnök úgy őrizte őt, mint valami eleven családi relikviát. A hü szolga önfeláldozó ragaszkodással hálálta meg a sok jót, mely ura kegyelméből részül jutott s ő volt első gondviselője, nevelője a miniszterelnök gyermekeinek, a kik nem is tekintették őt cselédnek, hanem családjuk hü barátjának. A kormányelnök diszes ércokorsót rendelt az öreg Csikainak s ravatalt állított neki saját palotájában, a honnan Gesztre szállítják, hogy a halálban is közel legyen azokhoz, a kik őt egyszerű szolga létére is szerették és becsülték az életben.

— Praktikus találmány. Fővárosi levelezőnk írja: Várady Béla előkelő budapesti uri divat- és fehérnemű kereskedő egy ép oly célszerű, mint genialis találmányra nyert Európa összes államaiban kizárólagos szabadalmat. Mindenki tudja, mennyi bajt és kellemetlenségeket okoznak a férfi ingeken a gomblyukak. A baj és kellemetlenség ott kezdődik, mikor a gombokat bele akarjuk tenni a keményített ingbe, mely alkalommal majd a körmünk szakad le, mikor pedig az inget fölvezzük, a gombok nyomása fájdalmat okoz a mellnek. De mindezeket fölülmulja az a bosszantó körülmény, hogy rövid idő alatt a legfinomabb inget is tönkre tesz a szakadozó gomblyukak, melyeket még javítani sem lehet. Ilyenkor a gombok kiesnek és az ing nyitva áll, a mi bizonyára senkinek sem lehet kellemes. Mind e bajokon Várady találmánya rendkívül leleményes módon segít és pedig az által, hogy a gomblyukak az ingekből elmaradnak és az ing szabása a gombokat teljesen fölüllegessé teszi. Az ily szabásu ing, melyet úgy gallérral, mint annélkül készítenek, jobban összeáll, mint ha 10 gomb tartaná, tehát jobban megóv a meghüléstől is, a gombokkal való bajlódást kizárja s ez ingek természetesen tartóssabbak és elegánsabbak is amazoknál, áruk pedig ugyanaz. Budapesten a nevezett cég rövid idő alatt több mint 2000 ily inget adott el, a főváros elite-bálainak rendezőségei sziatén ez ingeket fogadták el és előre látható, hogy e praktikus újdonság a fehérnemű gyártás terén feltűnést fog kelteni.

Világfolyása.

A kardesüretetés zaja még mindig nem némult el, sőt lehet mondani, még lármásabb, mint eddig volt: a hatalmak lázas és fokozott készülődése a háborúra, folyton folyvást tart. Csak a napokban szavazta meg a francia képviselőház a kormányának a hadsereg szaporítására és felszerelésére vonatkozó s 360 millió frank költséget igénylő javaslatát és pedig egyhangulag; s feleletül a német birodalmi gyűlésben folyó hadsereg vitára jön ez a szavazás és beszél a francia szenatus elnöke, ettől a komoly testülettől szokatlan harcias hangon: Mi nem támadunk — ugymond — de ha támadtatunk, megmutatjuk, hogy az elmúlt 15 évet nem semmittevással töltöttük el.

Németországban a birodalmi gyűlés már napok óta vitatkozik a hadsereg szaporításának kérdésével s egész Európa szeme ide, vagy jobban mondva, a birodalmi kancellárra, Bismarckra van irányítva, s bármily hatalmas s mindenfelé veszedelmesen fenyegető beszédet tartott is Bismarck, úgy látszik, hogy a birodalmi gyűlés nem egy könnyen adja be derekát s kemény munka lesz a javaslatot, az ellenzék azon indítványával szemben, hogy a törvénynek csak 3 évre terjedjen hatálya és ne 7 évre, mint azt a kormányi javaslat kontemplálja, — elfogadtatni, habár a javaslat el nem foga-

dása esetére Bismarck a birodalmi gyűlés felosztását is kilátásba helyezte, sőt a birodalmi gyűlést még azzal is megfenyegette, hogy ha a gyűléssel nem, hát a gyűlés nélkül fogja a kormány a javaslatot keresztülvinni.

A monarchiánk sem igen marad a többi mögött, a hadi készülődések itt is serényen folynak, sőt már szó volt a delegációk összehívásáról is, de ez még eddig nem történt meg, minthogy a nagyobb hadiköltségek kikerülhetők voltak. A népfelkelés szervezésére vonatkozó rendeletek is már készen vannak, s hazánk összes törvényhatóságai már a legközelebbi jövőben ezen óriási munkával lesznek elfoglalva. Ha azonban a világra kürtölt híreknek hitelt adni lehet, hát mozgósítás esetére is a népfelkelésből csak 200,000 embert hívnak be és ennek is felét Ausztriából, a másik felét Magyarországból.

Nem tagadható azonban, hogy Bismarcknak a német birodalmi gyűlésben tartott beszéde, bármily goromba volt is különben, némileg hozzájárult a kedélyek általános csillapodásához, mert sokan azt vélik belőle kiolvashatni, hogy a béke legalább egy ideig még fenttartható lesz. Valószínűleg ily benyomás alatt állott a tözsde is, mert e beszédnek köztudomásra jutása után az értékpapírok árfolyama emelkedett. E körülmény azonban nem zárja ki azt, hogy mások másképpen ne gondolkozzanak, és különösen azok, a kiknek e beszédéből egészen világossá lett az, a mit diplomatiánk eddig következetesen takart, az t. i. hogy közöttünk és Oroszország között élet összeütőközés forog fenn, s eddig is csak Németország közbenjárása késlelte a háboru kitörését; de már azért Bismarck sem állhat jót, hogy még hosszú ideig tudni fogja késleltetni.

A közönség köréből.

Mélyen tisztelt szerkesztő ur!

Bocsásson meg és kérem, legyen elnéző, hogy munkától kérges kezembe tollat vettem és becses lapja keretében a helyi iparügyről egyet-mást elmondani bátor vagyok. Teszem ezt azért, mert megvagyok győződve arról, hogy lapja kevés terével is elég világos igazsággal szolgálja a közönséget és mint szerény kis lámpácska, elég nagy fényvel világítja községünk ügyeit.

Nekünk, itt Mindszenten lakó iparosoknak, elég nagy veszteségünk az, hogy kevés számunk miatt ipartestülettől nem alakulhatunk, sőt még csak ipartársulatot sem létesíthetünk és így a helyi iparügy fejlesztése érdekében mit sem addezhathatunk, annál is inkább, mert a helyi iparosok legnagyobb része oly anyagi viszonyok között él, hogy családja fentartására a szükséges élelem beszerzése, a legnagyobb fáradságot veszi igénybe és hogy itt az iparára utalt iparos, ebből meg nem élhet, csak tengődik s mint ilyen, ipari célokra nem is áldozhat semmit: míg társulás, tömörülés által könnyen elérhető volna mindaz, mit egyesek ki nem vihetnek. Nagy hátrány az is, hogy éppen a társulás hiányában, az iparos tanoncok részére kiállításokat nem rendezhetünk s kiállított munkáik és szorgalmuk jutalmát üsztöndíjakat vagy más jutalmakat nem adhatunk, a mi által őket munkára és kitartó szorgalomra lelkesítetők; nem kevésbé hátrányos, hogy egy ipariskola érdekében, a hol a tanoncok a legszükségesebb dolgokat elsajátíthatnák, nem tehetünk semmit. Egy szóval nincs itt semmi, a mi az iparosokat az ösztöndíj által egybe kapcsolná, pedig ha van tájék, a hol az iparos semmi, sőt még a semminél is alább tekintetik, úgy Mindszent azok között az első helyen áll.

Azon iparosok, a kik készítményeiket a helybeli piacon adják el, ezer alkalommal győződhetnek meg állításom igazságáról a tekintetben, hogy mit érez itt a nép a helybeli iparos és készítményei iránt; de nem sokkal különb helyzetben vannak áruikra nézve a kereskedők sem.

Ha vidékről jön valaki s bármily rossz anyagot vagy kész munkát hoz, az sokkal jobbnak és olcsóbbnak tetszik, mint a helybeli, s ha mégis akadna egy, a helybeli jobb érzésű vevők közül, a ki helybeli iparcikket venne, azt is elcsalja az ösmerőse vidékihez és annál vesz rosztat, csinosat drágáért: hja! de az vidéki, annak olcsóbbért kell adni, miután kocsisbért fizet — így argumentál a nép. Pedig ha meggondolná azt, hogy a közönség előtt személyileg és névleg is ismert helybeli iparos oly munkát ki nem adhat a kezéből, a mi által kenyerere vagy becsülete veszélyben forogna; s ha meggondolná s hogy a vidéki iparos a saját otthonában vevőivel szemben hasonlóképen gondolkodik, s az itteni vásárra, s általában minden vásárra — a saját otthonát kivéve — csak oly árukat visz, a melyeket otthon eladni elég bátorsággal nem bír: legjobb alkalomnak tekintik a vidéki vásárokat oly munkák eladására, a melyek otthon becsületüket veszélyeztetik és az ilyen munkákat adják és adniok is kell olcsóért, hogy attól szabaduljanak.

Fájdalommal kell kijelentnem, hogy még a múlt évi iskolaszéki gondnok ur is Szegeden szerezte be a szegény iskolás gyermekek részére szükséges ruházatot, holott elődje, a gyógyszerész ur és utódja Danicska ur, itt helyben is betudták ugyanazt szerezni.

Hígyje el a t. közönség, hogy ha a helybeli iparos, illetve annak készítményei iránt érdeklél viseltetik, s ha látja az iparos, hogy a helybeli közönség áruinak vásárlásával, előhaladása iránti törekvésében elősegíti: ez csak ösztönt ad az iparosnak arra, hogy minél tökéletesebb munka kiállításával teljes megelégedésre szolgáljon, a mi természetesen egyik hatékony előidézője az iparfejlesztésének, s az éppen a közönségnek válik legkevesebé szűgyenére.

Egy helybeli iparos.

Irodalom.

— **A kandalló mellett.** Itt-ott már bekopogtat hozzánk az idő, melyben legkedvesebben a kandalló mellé buvunk. Mily jól esik, ha ilyenkor oly olvasmányt birunk, mely érdekünket lekötve, elfeledtetni velünk a künn uralkodó zord telet.

A „Magyar Háziaszony” áldosatkész kiadóhivatala elismerésre méltó buzgalommal iparkodott olvasónőink ezen óhaját is kielégíteni, amennyiben hazánk legelső irónőjének Beniciky Bajza Lenkének „Zsombokendő és legyező” című roppant érdekfeszítő regényét megszerezte és a „Magyar Háziaszony” előfizetőinek díszes kiállításán külön mellékletben nyújtja, mely mellékletek megőrizve beköthetők s könyvtárakban minden könyvtár díszére válnak.

Ezáltal újra megmutatta a „Magyar Háziaszony”, hogy semmi áldozattól nem riad vissza és mindent elkövet, hogy

a lapot, mely amugy is a legfinomabb ízléssel és ritka szakavatottsággal van szerkesztve, oly színvonalra hozza, melyen még a legkényesebb igényeket is kielégítheti, s mely a hazai irodalomnak díszére válik.

Megjegyezzük még, hogy a később belépő előfizetők Beniciky Bajza Lenke regényének már eddig megjelent iveit kívánatra pótdólag ingyen és együttesen bérmentve megkapják.

A lap előfizetési ára évenként 6 frt, félévenként 3 frt, negyedévenként 1 frt 50 kr. Előfizethetni a „Magyar Háziaszony” kiadóhivatalában Budapesten, V., n. korona utca 20. sz. a.

A kiadóhivatal mutatványszámot ingyen és bérmentve bárkinek is küld, aki ezért legelőszérűbben levelezőlappal hozzáforgul.

— **Magyar nyelv és magyar zene.** — ez a két legdrágább kincsünknek. E kettő az, ami bennünk tulajdonképp nemzeti, ami magyar. De a mi nyelvünk ápolására és nyelvkincseink kutatására országos társulatok és folyóiratok léteznek, addig a nemzet összes dalainak egybegyűjtésével, tömeges és jutányos kiadásával kevesen és csekély eredménnyel foglalkoztak. Hogy végre több kísérlet után létrejöhesse egy ily rég óhajtott egyetemes magyar népdalgyűjtemény: indított meg, a „Magyar Dal-Album”. Kitért feladatának azonban ez csakis úgy felelhet meg, ha mindenki, bár csak egyetlenegy magyar dalt tudjon is, azt leírja és fenti folyóiratnak beküldi Győrbe. Ily egyesek által beküldött dalokból áll az egész gyűjtemény, melynek hatodik folyamából most jelen meg a 3-ik füzet az 1041—1060. száma, következő dallamokkal: 1. Bort iszom én, még pedig jót. 2. Budát oh Hunnia. 3. Bujdosol árva legény. 4. Csak azt mondják a rádoci leányok. 5. Csak egyszer voltam szivem nálad. 6. Csaplárosné galambom. 7. Darutollas kalapom. 8. De nehezen várom a nap kelését. 9. Drága gyöngyöm elválnak hát örökre. 10. Drága kincsem, galambocskám. 11. Dudás dudál dombóvári csárdában. 12. Dudás, dudás, dudás volt az öregapám. 13. Egy-két pár csók nem a világ. 14. Ej de nem jó este késő a kapuba kiállni. 15. Elmehetsz drága madár. 16. Elmennék én katonának, csak kötéllal ne fogynának. 17. Elment Mádi Pista. 18. Elszáradt a bodzafa. 19. Elszáradt a rózsafa. 20. Eltávozott kedves rózsám. — Előfizetéseket még mindig elfogad a kiadóhivatal, és pedig a hatodik folyam 1—10. füzetére: 1 frt 80 kr, 1—5. füzetére; 90 kr, egyes füzet ára 25 kr. Minden füzet bérmentve küldetik el. Előfizetéseket, valamint kéziratokat elfogad a „Magyar Dal-Album” kiadóhivatala Győrött.

Felelős szerkesztők:

HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV.

A pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzlete

Budapest, Dorottya-utca 1. sz.

Alapított 1841-ben. Részvénytőke 5 millió forint osztrák értékben.

Ajánl

BAZILIKA
SORSJEGYEKET.

Évenként 3 huzás!

1887. évben főnyeremények:

Február 1-én: 100,000 forint osztrák ért.

Junius 1-én: 200,000 forint o. ért.

Deczember 1-én: 100,000 forint osztrák ért.

Eredeti sorajegyek a napi árfolyamon. (Jelenleg 8 fét 75 fr.)

Igény-3 sorsjegyre havi részletben a frt 1.40

jegyek 5 sorsjegyre havi részletben a frt 2.35

azonnali játszási joggal már a legközelebbi

1887. február 1-én történő huzáshoz

Megrendelések legegyszerűbben postautalvánnyal történnek.

„EQUITABLE”

Egyesült államokbeli életbiztosító-társaság New-Yorkban.

Alapított 1859-ben.

A biztosított tőke átlaga 1885. év végén több mint	911.000,000 frt.
Összesen biztosítéki alap 1885. végén több mint	169.000,000 „
Ebből nyereség tartalék több mint	35.000,000 „
Az 1885-ben szerzett új biztosítások összege több mint	244.000,000 „
Dij- és kamat-bevétel 1885-ben	42.000,000 „
Hamburgban letéteményezett értékek	2.400,000 „
Bécsben	800,000 „
Budapesten	250,000 „

Az egész nyereség a biztosítottak közt osztatik szét. — Minden kötvény három év múlva megtámadhatlanná válik.

Magyarországi vezérképviselőség:

Budapest, VI. kerület, Andrassy-ut 12 szám.

Brünni kelméket

elegans őszi és téli öltözetekre.

3-10 métert kitevő szelvényekben mindegyik éppen egy férfi öltözetre elégséges. 4 frt 80 kros igen finom, 7 frt 75 kros legfinomabb, 10 frt 50 kros legszelvényesebbet

valódi gyapjuszövetből

Palmerston és Boy töl kabátokra méterje frt 2-50 egész 5 frtig. — Loden frt 2-25 egész 3 frtig. Női posztók méterje frt 1-25 krtól 2-50 krig, megküld bárkinek is postautalvánnyal mellett:

Feintuch-Fabriks-Niederlage

SIEGEL-IMHOF

BRÜNN.

Nyilatkozat. A fentebbi cég szövetei szilárd és izlésteljes kivitel, valamint kiváltképpeni tartósság által tűnnek ki. Ezek elismert megbízható szilárdsága és rendkívüli munkaképessége egyszersmind aziránt is kezességet nyújt, miszerint csakis a legjobb áru s pontosan a választott minták szerint lesz szállítva. Kívánatra fentebbi raktár mintákkal ingyen és bérmentve szolgál.